

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP. Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Erzsébet-tér 9. sz. alatt a könyvnyomdában. Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . . . 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legézszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A rimaszombati általános ipartestületi nyugdíjgyesület.

A rimaszombati ált. ipartestület az 1903-ik évben egy nyugdíjgyesületet alapított a helybeli önálló iparosok, kereskedők, tisztviselők s ipari munkások részére. Alapszabályai már a következő 1904. évi április 17-én belügyministeri jóváhagyásban részesültek, s ugyanekkor már 1903. évi számadását 10675 kor. 04 fillér tiszta vagyonnal zárta le.

A humánus intézmény istápolására maga gróf Andrássy Dénes 2000 koronát, az általános ipartestület tartalékalapul 6000 koronát adott s ezenkívül 120, Rimaszombat város 100, a polgári olvasóköri temetkező egyesület 100, az általános temetkező egyesület 100 korona évjáradékot biztosítottak számára. ezenfelül úgy egyesek mint intézmények kisebb-nagyobb adományokkal igyekeztek növelni azt az alapot, melynél emberesebb célra még alig álltak össze emberbarátok valaha.

És az egyesület kezdett nőni, ma 100 nál több tagja van, évi tagdíjáruléka harmadfélezer koronát tesz ki s évi bevétele 5459 korona 15 fillérre rugott az elmúlt év végén.

A jövedelem és bevétel pedig heti filléres befizetésekből gyülik össze, hogy már 10 évi tagság után munkaképtelenné vált tagjai részére havi 26, 39, 52 korona nyugdíjat biztosítson az egyesület.

E nyugdíj 20 évi tagság után eléri a havi 33 kor. 70 fillér, 50 kor. 55 fillér, 67 kor. 40 fillér összegeket, s 35 évi után havi 45. 67, 90 koronánál magasabb összegekre emelkedik, úgy, hogy pl. egy 55 éves ember, ki 20 éves korában lépett az egyesület tagjai közé, munkaképtelensége esetére az ő heti 28, 42 vagy 56 fillér befizetése ellenében évi 543, 814 vagy 1086 korona nyugdíjat szerezhet magának, özvegyének vagy árváinak.

Hogy e nyugdíjat az egyesület fizetheti, az a valószínűségi számítás szerint megvan állapítva, életképességét időtlen-időkre biztosíthatja a városunkban élő mintegy 300 iparos, s 100 ig menő állami, törvényhatósági, városi és magántisztviselő s még ezenkívül szintén körülbelül 100 ra tehető ipari munkás.

Ma 100 taggal a társadalom már megnyert támogatása mellett 5000 koronánál nagyobb az évi bevétele, 500 taggal az összeg megötszöröződik, 20—25000 korona évi bevétellel oly izomossá és erőssé válik az egyesület, hogy még nagyobb arányban is segíyezheti majd munkaképtelenné vált tagjait.

Összetartásban, egységben az erő!

Tartsunk tehát össze mindnyájan a rimaszombati általános ipartestület nyugdíjgyesületének támogatásában.

Lépjünk be tagjai közé mindannyian, kik szívünkön hordozzuk a munkaképtelenné vált vagy elaggott munkás napjainak biztosítását. Ne csak azok legyenek tagjai az egyesületnek, kik előreláthatólag ráfognak szorulni a nyugdíjra, hanem azok is, kiknek jövője talán már más uton is biztosítva van; a vagyon elveszhet, a tisztviselői nyugdíjhoz jó segítség lesz ez a nyugdíj is.

A befizetés oly csekély, hogy azt meg sem érzi senki, s e 28, 42 vagy 56 fillér a szerint a mint az egyesület I, II. vagy III-ik osztályának akar tagja lenni a résztvevő.

Különösen hangsúlyozandónak tartom az intézetbe való belépést ma, mikor annak alakulása 5 ik évében akar itt fiókot alakítani a magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyesülete.

Ez egyesületnek célja ugyanaz, a mi a rimaszombati általános ipartestület nyugdíjgyesületeé.

A mi jót tehát elmondhatunk a mi egyesületünkről, azt elmondhatjuk erről is, de viszont ki kell mondanunk azt is, hogy itt, hol már 5 évvel előbb megalakult egy ily célú egyesület, egy

másik hasonló talaja nem lehet. Elegendő tagot egymás mellett nem szerezhet egyik sem, hanem csak gyengül mindkettő.

Azt sem lehet mondani, hogy nagyobb volna a garancia az országos egyesületben, mint az itteni, mert annak nagy tőkén sok ezren osztoznak, s annak kiterjedt ügyköre nagy kezelési kiadással jár, míg a rimaszombati kisebb egyesület a társadalom pártolása mellett a kezelési költségek teljes kizárásával ugyanazt a garanciát nyújthatja, sőt többet, mert tisztviselőinek, igazgatóságának választása, ellenőrzése teljesen a tagok bizalmából kerül ki.

A rimaszombati általános ipartestület nyugdíjintézete többet is nyújt, mint a M. M. R. és Ny. E., mert a teljes nyugdíjat nem 40, hanem 35 év után adja, s az özvegyi nyugdíjat 40 százalékban alapítja meg, míg az említett országos egyesület csak csekély végkielégítést nyújt az özvegynek.

Ha ezzel szemben pár fillérrel nagyobb a heti befizetés, ezek után az csak természetes és érthető lesz.

Belépni tehát a rimaszombati általános ipartestület nyugdíjintézetébe! — ez legyen a jelszó — s kövesse a jelszót a tett, de ne gyengítsük a talajunkból nőtt s már is erőssé s megbízhatóvá fejlődött egyesületünket egy bár rokonzó s helyes irányú intézmény fiókjának importálásával, s csak azon esetben legyünk tagjai a M. M. R. és Ny. Egyesületnek, ha megelőzőleg tagjai lettünk a rimaszombati általános ipartestület nyugdíjgyesületének, mert a két intézményt egymás rovására, egymás ellenében felállítani a köz- és magánérdek jóvalta érdekében nem szabad. Egymás ellen állítva ártunk mindkettőnek, míg meghagyva mindkettőnek saját körét, virulhat mindkettő.

Itt 5 év előtt létesült az ipartestület nyugdíjgyesülete, ha választani kell, a választás csak

TÁRCZA.

A teremtés napjai.

Irta: HORVÁTH ZOLTÁN.

(6)

V. A negyedik nap.

„Mondá pedig Isten: Legyenek világítók az ég erősségén és válasszák el a napot és éjszakát és legyenek jelül az időkre és napokra és esztendőkre, hogy világítsanak az ég erősségén és világítsák meg a földet. És úgy lón. És alkotta Isten két nagy világítót; a nagyobbik világítót, hogy uralkodjék nappal, és a kisebbik világítót, hogy uralkodjék éjjel és a csillagokat. És helyezé azokat az ég erősségébe, hogy világítsanak a földre és uralkodjanak nappal és éjjel és válasszák el a világosságot és sötétséget. És látá Isten, hogy jó. És lón este és reggel negyedik nap.”

Kialakult a föld felülete az ókor, a palaeozoi folyamán: tűzből-e vagy vízből alakult az első szilárd kéreg? nem bizonyos, a tudomány mai állása szerint valószínűbbnek látszik, hogy tűzből eredt. Azután vízi eredetű rétegek rakódnak rá, ezeket ismét tűzi eredésű, eruptív kőzetek megbolygatják, áttörik, a földkéreg folytonosan vastagodik. Idő folyamán megjelennek rajta az élő lények, különösen nagy tömegben a zöldellő növény, de elég nagy számmal az ósállat, még pedig egyszerre mutatkozik gerinces és gerinczelen typos, eleintén határozatlan, bizonytalan formákban, többféle jelleggel egyesítve magán, később határozottabb alakban körvonalozva.

Volt növény, volt állat, de a nap fénye úgy látszik, nem világított nekik a föld ókorában, csak a vége felé. Ezt bizonyítja az a nagy egyformaság is, a mi a sarkoktól az egyenlítőig feltűnik az uralkodó növényvilágon, a mi egyforma melegét tételez föl, de ezt bizonyítja az a valószínűség is, hogy a föld idáig aligha bontakozhatott ki az ósállapot váltakozásaival, forrongó alakulásaival együttjáró köd, gőz, gáz, vízpára és felhők gomolyából, a melyek elfedték előle a napot, még ha volt is annak előbb fénye.

A Kant-Laplace elméletből kifolyólag az sem valószínűtlen, hogy a föld mint kisebb tömeg, hamarabb átment a fejlődés stádiumain, mint az aránytalanul nagyobb tömegű Nap s így a Nap csak később világított.

Az eddig mondottakból láthatja az olvasó, hogy nem akarjuk éles határvonalakkal elkülöníteni sem a korszakokat, sem a korokat, mert azok sokszor egymásba folytak és hely, vidékek szerint is változó megjelenésűek. Abból, hogy különböző helyeken hasonló állati és növényi kövületek találhatók, nem következik az illető rétegek egyidejű eredete, mert egyik helyen későbbben léphettek föl ugyanazok, mint a másikon. Például Ausztrália ma is az erszényes emlősök hazája, a melynek máshol a föld középkorában éltek. Nem helyes tehát mindjárt rendszereket alkotni. Manapság megdőlt Cuvier katasztrófa elmélete, a mely éles határvonalakat vont az egyes korszakok közé egy egy nagy általános pusztulással és képekben, tableaukban jelenítette meg a föld alakulásait. A fejezetekre való elkülönítés nekünk csak azért szükséges, mert a bibliai napok látományképeit akarjuk a geológiai korszakokkal magyarázni.

Míg az égi-tünemények megalakulása folyamatban van, az alatt a földi élet megindult folyása tovább halad a maga medrében, növekedik a növényzet és szaporodnak az állatok a földön.

De a Teremtő mintegy állandó óramutatókat akart elhelyezni az ég boltozatán, a mely ekkorára tisztulni és bontakozni kezdett a felhők gomolyaiból. Ezek az óramutatók legyenek jelei a nappalnak és az éjjelnek, ezek mérjék a napokat, hónapokat és esztendőket. Természetes, hogy ez emberi gondolat, de hát az emberen kívül volt e más földi teremtménynek szüksége az idők mérésére? Az ember pedig ezt ugyancsak fölhasználta és Mózes idejében már javában gyakorolta. A holdváltozatok ideje adta meg hónapjait és a Nap látszólagos elvonulása a 12 csillagkép mellett adta meg az alapot az esztendő számítására. A Napról azt hitték, hogy a földet megkerüli úgy mint a hold és ez a látszólagos körülfordulása mérte az egy napi időt.

Minden félreértés elkerülése végett jegyezzük meg jól magunknak, hogy Mózes nem beszél itt a nap, hold és csillagok teremtéséről, tehát nem állítja azt, hogy legelőször létezett a föld, azon megindult az élet és csak azután teremté Isten a napot, holdat és csillagokat. Az a kis biblia, a mit az elemi iskolában tanulnak, tényleg ilyenforma értelemben adja elő a dolgot a kis emberek fejletlen értelme számára, mert nekik még Csímborasszó-

nál magasabb dolog volna Kant Laplace elméletet, plutonizmust, neptunizmust és egyéb eféle dolgokat fejtegetni. De már a nagy emberek fejlett értelmét vizsgálja meg a nagy biblia valódi értelmét és annak tudományos magyarázatát ne restelje kutatni, ha foglalkozik vele, nem illik felőle csak úgy félvállról, magas orrhangból nyilatkozni, mert ez félelmet vagy szellemi ürességet áruhá el.

Itt határozottan a nap, hold és csillagok fényének föltűnését adja elő Mózes látománya, mikor azt mondja: „Legyenek világítók az ég erősségén” . . . . . „legyenek jelül az időkre, napokra és esztendőkre!” „És alkotta Isten két nagy világítót: a nagyobbik világítót, hogy uralkodjék nappal és a kisebbik világítót, hogy uralkodjék éjjel és a csillagokat.” Láthatjuk ezekből, hogy itt mindenütt ezen a szón van a hangsúly: „világító”, tehát a világosság, a fény föltűnése itt a földolog, de az is csak a földi szemek részére. Létezhetek tehát a nap, hold és a csillagok Mózes elbeszélése miatt akár millió esztendőök óta, de ekkor világított azok sugára a földi néző szemébe.

Itt azután kétféle értelmezéssel is szolgálhat a tudomány.

Az egyik értelmezés a Kant Laplace elmélet alapjára állva, segítségül veszi a modern fizikának elméletét a fényről mint végtelen gyorsaságú aetherrezgésről s így komplikáltan kifejti, mi volt lehetséges ebben a kérdésben?

A másik értelmezés sokkal egyszerűbb, nem hiv segítségül semmi elméletet, csak abból indul ki, hogy sokáig eltarthatott az az állapot, míg a földi anyag rendeződött, míg körvonalai annyira tisztázódtak, hogy az ég kékje és idegen égitestek fénye föltűnhetett a földi lakók tekintete előtt.

Az első értelmezés az ősködből indul ki. Köd volt minden, mikor az Isten akaratára előállott a világ anyaga, nagyon finomul elosztott ködszerű anyag. A köd atomjaiba beleteremtette Isten az erőket és megadta az első lökést, a melynek erejénél fogva „évmilliókig eljár tengelyén”. A mozgás és a velejáró sűrűsödés megszűlte a hőt, vagyis a láthatatlan vibrációt. A hőség emelkedésével az aetherrezgések száma fokozatos gyorsasággal szaporodik, úgyhogy végre lángra lobban az anyag s a

reá eshet, az elsőseg csak őt illetheti, nem az ujonnan felállítani szándékolt fiókpénztárt, melynek bár főegylete 10 évvel idősebb a miénknel, még sem nyújt nagyobb biztonságot az alapítóke aránylagossága szerint sem, mert az alapítóke fejenkénti megoszlása esetén itt csak 180 kor. esnek egy tagra, míg a mi egyesületünknel ez már ma 210 koronát tesz ki. Dr.

Vármegyei közgyűlés. A vármegye közönsége folyó hó 24-én rendkívüli közgyűlést tart, melyen több halasztást nem tűrő fontos ügyek, különösen a Ludovika Akadémiában megüresedett gróf Buttlér-féle alapítványi helynek választás utján leendő betöltése fog tárgyalás alá kerülni. Az alispán által kiadott hirdetményt itt közöljük: „Több sürgős elintézés igénylő vármegyei fontos ügy tárgyalása és elintézése végett rendkívüli vármegyei bizottsági közgyűlés megtartása válván szükségessé, annak határidejéül főispán ur ő Méltóságával egyetértőleg **folyó évi május hó 24-ik napjának d. e. 10 órája** Rimaszombatba, a vármegyei székház nagytermébe tüzetett ki. Midőn erről vármegyénk t. közönségét értesitem és a vármegyei bizottság tagjait személyes megjelenésre hivatalból tisztelettel felkérem, egyidejűleg köztudomásra hozom, hogy ez alkalommal a köztanácskozás és elintézés kiválóbb tárgyát vármegyénk részéről a m. kir. honvédségi Ludovika Akadémiába, a gróf Buttlér János-féle alapítványi helyre ez évben ajánlatba hozandó egy ifjunak megválasztása, valamint a törvény 46-ik szakasza értelmében a tárgysorozatban szabályszerűen kihirdetendő egyéb sürgős közérdekű ügyek fogják képezni. — Kelt Rimaszombatban, 1907. május hó 9-én. *Bornemisza*, alispán.“

Esküdtzéki tárgyalások.

Az ideai esküdtzéki főtárgyalások első ciklusa f. hó 6—7—8-ik napján tartott, most azonban különösebb érdekű bünesetek nem kerültek tárgyalásra.

Első napon a tárgyaláson törvényszékünk nagytudású elnöke: *Kubinyi* Aladár kuriai bíró elnökölt, míg a másik két tárgyalást a bírói kar kiváló oszlopa tagja: *Kolbay* Sándor kir. táblai bíró vezette. Mindketten bámulatos nyugalommal, tárgyilagos, böles tapintattal töltötték be nehéz feladatukat, s a bíróság többi tagjai az esküdtekkel együtt laukadatlan érdeklődéssel kísérték a tárgyalás lefolyását.

Első napon hétfőn az ügyészség által gyilkossággal vádolt *Csernák* Jozsefné szül. Bruszik Judit 22 éves kövii asszony állott az esküdtbírók előtt azért, mert 1906. december 14-én éjjel újszülött gyermekét Köviben megölte előre megfontolt szándékkal, úgy, hogy egy vastag ronggyal a gyermek nyakát erősen körül csavarta, végével a száját betömte, s mikor a gyermek már nem élt, kendőbe csavarva a szalma közé rejtette a fatartóban, hol december 17-én Filó Andrásné bába és Janko János községi hajdu megtalálták a kis hullát. Az asszony beismerte, hogy a gyermeket ő szülte, s azért ölte meg, mert szegyeite, hogy terhebe esett mástól, miután térje már régóta Amerikában van, azt azonban tagadta, hogy szándékát előre megfontolta volna.

A főtárgyaláson mint említettük *Kubinyi* Aladár elnökölt, s a bíróság tagjai voltak: *Pongrácz* Dezső és *Mészáros* István, jegyző: *Smál* Gyula. A vádhatóságot dr. *Mészáros* István kir. ügyész képviselte, a vádlottat dr. *Weinberger* Rezső ügyvéd védte.

Esküdtekként kisorsoltak: *Grosinger* Miksa, *Kalanda* Gyula, *Rakottlyai* József, *Konyha* Béla, *Adriányi* Ernő, *Szentmiklóssy* Kálmán, ifj. *Czéner* Pál, *Zachar*

Gusztáv, *Kohn* József, *Terray* István, *Simon* István, *Friedl* György.

A bizonyítási eljárás során több tanút és dr. *Zehery* István törvényszéki és dr. *Gocso* Gusztáv jolsvai körrosvot hallgatták ki, majd a plaidoyerk hangzottak el nagy figyelem között, mire az esküdtek az elnök magyarázatai és a törvény szellemének finom distincióval történt ismertetése után visszavonultak. Hosszas tanácskozás után meghozott verdiktjükben *Csernák* Jozsefnét bünesnek mondták ki a szándékos emberölés büntetésében, s a bíróság öt és fél évi fegyházra, 5 évi hivatalvesztésre ítélte. A büntetésből 3 hónapot, miután annyi idő óta volt vizsgálati fogságban, a bíróság kitöltöttnek vett.

Az ítélet jogerős

A második napon rablás büntette miatt vádolt *Fehér* László és társai felett itélkezett az esküdtbírók. Nevezetesen kivül *Sulcz* Ferencz, *Forgács* Forgó Pál, *Lehoczky* Gubó István és *Fehér* József voltak a vádlottak. Az eset az volt, hogy *Forgács* Forgó Pál Czinégés-pusztai juhász *Fehér* Lászlót és *Sulcz* Ferenczet mult év október elején felbízta, hogy menjenek juhok lopni. El is indultak, s az erdőben két napig bolyongva elérkeztek Tóthegymeg község határába, hol a Kaliscsák István juhász által őrzött juhnyáját megtalálták. A nyájából elakartak szakítani egy esomó juhok, de Kaliscsák visszaterelte a juhokat. Ekkor *Sulcz* Ferencz a juhász után ment, s őt fejbe ütötte, úgy, hogy az eszméletlenül bukott a földre, s mig önkívületi állapotban volt, a gazemberek 28 juhok elhajtottak *Fehér* Lászlóhoz Ragdócziára, innen *Fehér* József és *Sulcz* Ferencz Czinégésre hajtották a lopott juhokat, hol *Forgács* Forgó Pál átvette tőlük és 80 koronát adott nekik. *Forgács* aztán 200 koronáért eladta a juhokat *Lehoczky* Gubó Istvánnak.

A folyó hó 7-én megtartott főtárgyaláson *Kolbay* Sándor kir. táblai bíró elnökölt, s bírák voltak: *Cseh* István és dr. *Musotter* Miklós, jegyző *Lehoczky* Márton. A vádhatóságot dr. *Penyigey* Lajos kir. alügyész képviselte. A vádlottakat dr. *Terhes* Sámuel, dr. *Witt* Sándor és dr. *Hennyey* László védték.

Esküdtekként kisorsoltak: *Adriányi* Ernő, *Friedl* György, *Szelezky* Dénes, *Lehoczky* György, *Kolbenheyer* József, *Timkó* Mihály, *Terray* István, *Simon* István, *Rakottlyai* József, *Blahó* Márton, *Zachar* Gusztáv és *Ablonczy* Pál.

A tárgyalás hosszan tartott, s a vád és védőbeszédre már csak estefelé került a sor, s ezek elhangzása után az elnök a törvény megfelelő szakaszait világosan és szabatosan magyarázta meg az esküdtzéseknek, kik verdiktjüket meghozták.

A bíróság este fél 9 órakor hozta meg ítéleteit, s *Fehér* László, ki a rablásban büneség volt, 1 és fél évi börtönre, *Sulcz* Ferenczet rablás büntette miatt 3 évi fegyházra, *Forgács* Forgó Pált mint felbujtót 1 és fél évi börtönre, *Lehoczky* Gubó Istvánt orgazdaság büntette miatt 9 havi börtönre és *Fehér* Józsefet szintén orgazdaság büntette miatt 6 havi börtönre ítélte.

Az elítéltek ügyvédei semmisségi panaszt jelentettek be, de mint halljuk, már ketten vissza is vontak.

Harmadik napon, folyó hó 8-án *Koholovszky* József állott az esküdtbírók előtt gyujtogatás büntetéssel vádolva. Nevezett ugyanis folyó évi január hó 1-én Zsebik Jánostól egy malacot lopott, azt leszurta s aztán 2-án Sziliczén Voda János csürét felgyujtotta. — Tettét tagadta, azonban a bünesség rabzonnyult. A bíróság tagjai voltak a főtárgyaláson *Kolbay* Sándor táblai bíró elnököléssel: *Lengyel* György és dr. *Musotter* Miklós. Jegyző *Szalczmann* Ottó volt. — A vádhatóságot dr. *Mészáros* István kir. ügyész képviselte, vádlottat dr. *Krausz* Gyula ügyvéd védte. — Esküdtekként kisorsoltak: *Adriányi* Ernő, *Kohn* József, *Kalanda* Gyula, *Szentmiklóssy* Kálmán, *Timkó* Mihály, *Zachar* Gusztáv, *Vajda* Pál, *Kolbenheyer* József, *Lehoczky* György, *Friedl* György, ifj. *Csapó* János, ifj. *Czéner* Pál rendes, Sz. *Benedek* Gyula és *Grosinger* Miksa póttagok.

A bizonyítási eljárás során számos tanút hallgatott

elmélethez, nincs kötve plutonizmushoz vagy neptunizmushoz, hanem a kezdetnek rendezetlen állapotaiból indul ki. Akár ösködből izzón folyó anyag volt a föld kezdete, akár vizes púp, eleintén mig az anyaga nem rendeződött kellőleg, addig a levegő tele volt gőzzel, gázzal, vízpárával, felhőgomolyok zárták körül a földet és elzártak előle minden idegen fénysugarat azon kívül, a mi magán a földön született hő, villamosság, delezesség vagy egyéb különös hatású erejével, a mik a kezdetleges zavaros állapotból magyarázhatók. Így aztán megkezdődhetett a földön az élet és folyhatott megszámlálhatatlan évezredek át, lehetett növény- és állatvilág: flóra és fauna a nélkül, hogy annak növekedéséhez a nap sugarai hozzájárultak volna. Így volt a föld ókorában, a mi megfelel Mózés harmadik napjának. Azután eltisztultak a felhők, megtisztult a légkör, kiderült az ég azúr-kékje s megjelent rajta nappal egy izzó fényes korong, csodálatos aranyugaras derűt és meleget árasztva szerteszt s reggeltől estig mérve az időt fölemelkedésével és lemenetelével. Majd az este beálltával szelid ezüstfényű korong, a hold tűnik fel az égen s társai: a csillagok tűnedeznek elő egymásután, ezek meg emelkedésükkel és letűnésükkel szabályosan róják az éjjeli időt.

Így jön létre ebben a korszakban a nap és hold, mint két fő világító s a csillagok apróbb fénye s ezeknek pályafutása kezdi mérni a napokat, hónapokat és esztendőket.

Mózés nem azt állítja a napról, hogy az *világosság*, hanem a *világosság szerve és eszköze*; nem *Hor*, hanem *Mahor*. E szó, a tudomány által azóta hosszas tapogatózások után fölfedezett igazi szó, annyira, hogy szinte tanakodunk: vajjon fölfogta-e Mózes annak értelmét vagy úgy volt vele, mint a próféták, kik sebtiben, viszonylagos homályban irták a látományokat, melyeknek jelen tőségét olykor nem is gyanították. (Bougeaud: A keresztényiség és korunk III. kötet. 162. oldal.)

A köszénkorszak egyforma növényvilága szolgáltatja a fő alapot arra, hogy a napsugarak megjelenését az utánuk következő korszakba helyezzük. Erre vonatkozólag írja Ebrard: „E korszaknak valamennyi növényfaja a földnek minden égőve alatt ugyanolyan. Ebből következtethetjük, hogy a köszén képződés korában az éghajlatok külömbisége még nem létezett, mert a föld nem a naptól

ki az esküdtbírók és dr. *Zehery* István és dr. *Kármán* Aladár orvosszakértőket.

A vád és védelem meghallgatása után az esküdtek verdiktjükben bünesnek mondták ki *Koholovszky* a gyujtogatás büntetésében, s a bíróság 2 évi és 3 hónapi fegyházra ítélte őt, ebből 4 hónapot a vizsgálati fogság által kitöltöttnek vett. — Délután 1/25 kor hirdették ki az ítéletet, melyben a vádhatóság és a vádlott is megnyugodott s így az jogerőssé vált.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtították avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Személyi hírek. *Fáy* Gyula főispán és *Bornemisza* László alispán folyó hó 10-én hivatalos ügyekben Budapestre utaztak, honnan csak ma este érkeznek vissza, hogy a holnapi közig. bizottsági ülésen részt vegyenek.

Főpásztori körlevél. *Sipeki Balás* Lajos rosnói megyés püspök az elmúlt napokban adta ki ez évi V. számú körlevelét. Ebben elsősorban az idei bérmautra vonatkozó tervezetet és a szükséges rendelkezéseket közli. E szerint az idén a következő sorrendben fogja megtartani a bérmlást: május hó 27-én Ipolygalsán, 28-án Bolykon, 29-én Osgyánban, 30—31-én Rimaszombatban, június hó 1-én Uzapanyton, 2-án Tiszolozon, 3-án Rimakokován, 4-én Forgácsfalván, 6-án Ujantalfalván, 7-én Rimaráhón, 8-án Nagyszuhán, 9-én Guszonán, 10-én Füleksávoiban, 11-én Karanc-kesziben, 12-én Litkén, 13-án Vilkén, 14-én Rapon, 15-én Fülekpilisén, 16-án Losoncban, 17-én Fülekpüspökiben, 18-án Füleken, honnan a főpásztor visszatér székhelyére. A bérmaut közlése után iskolaügyekben intéz felhívást az iskolák igazgató lelkészeihez. Majd a kazári és a murányhuttai plébániákra pályázatot hirdet. A körlevél művek ajánlásával és személyi nirekkel végződik. A városunkban tartandó urnapi körmenetet a püspök személyesen fogja vezetni, s az e napon tartandó nagy misén válogatott erőkből összeállított vegyeskar fog énekelni *Váry* János vezénylete mellett.

Kinevezés. *Krayzell* Miklós kassai kir. táblai tanács jegyzőt, — ki jeles képzettségénél fogva a tabla elnökénél is nagy kegyben állott, — kir. albiróvá nevezetett ki a sárosvármegyei kisszebeni járásbíróvához. Bannünket is kellemesen érintett ez örvendetes esemény, mert az előlépett évekig volt mint aljegyző a helybeli kir. törvényszéknél és képzettségénél fogva már itten is feltűnt, társadalmunknak pedig egyik közkedvelt tagja volt.

Uj ügyvéd. Dr. *Markó* Sándor rosnói kir. közjegyző szép képzettségű fia, dr. *Markó* János, ki két év előtt városunkban ügyvédjelöltösködött, s társadalmunk egyik szimpatikus közkedvelt tagja volt, mint értesülünk folyó hó 7-én Budapesten az ügyvédi vizsgát sikerrel letette.

Hámos Antal diádala. *Hámos* László vármegyénk nyug. főispánjának fia *Antal* a fővárosban a mult héten megtartott vitór-versenyen *Lestyánszkyval*, az országos bajnokkal tartott mérkőzésben holt versenyben maradt, vagyis, hogy mérközése egyenlő lett az országos bajnokkal.

Athelyezés. A helybeli kir. törvényszéknél megüresedett joggyakornoki állásra *Némethy* Pál joggyakornok helyezettett át a miskolci kir. járásbíróvágtól. A kellemes megjelenésű szinpathikus fiatal emberrel fiatal-sági gárdánk ismét egy új tagot nyert.

Halálozások. Súlyos vesztesség érte *Marton* István kincstári palánkai főintézőt és családját, amennyiben ipja *Illés* Nándor m. kir. főerdőtanácsos folyó hó 2-án Palánkán 72 éves korában elhunyt.

nyerte melegét, hanem saját melegsége hevítette, mig az éghajlat külömbözésének nyomai csak a kagyló és Jura képződményekben jelentkeznek. Miért is a napnak a *Genezis* (Mózés I. könyve) által a negyedik napra tűzött megjelenését a természetudományok, mint a biblia a közésképződés (harmadik nap) és a kagyló-, Jura- és krétaképződés korszaka (ötödik nap) közé helyezik. (Idézve Bougeaud fenti művében III. 159.)

Ez a növényzeti egyformaság „Melville jégsvatagjaitól Ausztrália avar pusztáig“ nagyon hathatos és meggyőző bizonyítékot szolgáltat arra nézve, hogy a föld akkor még nem állott a napsugarak hatása alatt és csak az ó-kor elmúlásával tűnik föl inkább a nap hatása, a mi a sokféleségben nyilvánul. „E nagy festő csak ezután jartatta végig tündöklő ecsetét a természetén.“

Egy nagyon kiváló nevű természettudós, *Ampère*, így nyilatkozott erre vonatkozólag: „Mózés a tudományokba oly mélyen be volt avatva, mint századunk, vagy pedig sugalmazva volt.“ (Theorie de la Terre p. 323. Idézve Bougeaudnál III. 160.) Anélkül, hogy ennek a nyilatkozatnak tartalmilag különös fontosságot akarnánk tulajdonítani, mert hiszen tulajdonított álláspont: manapság a bibliát nem tekinthetjük többé a világi tudomány forrásának, hanem vallásra vezérlő isteni szózatnak, választott emberek által; még is nem hallgathatjuk el azt a megjegyzést, hogy mig *Ampère* és nagynevű társai sokan mint legkomolyabb természettudósok megbecsülték az őszinte vallásosság forrását, a bibliát; addig manap késő törpe epigonok divatszzerűleg, minden belső értelem nélkül hazogztatják mások után, hogy a biblia mese és a ki azt a vallás isteni forrásául elfogadja, az szerintük ellenesége a tudománynak! Így történik ez néha a huszadik században a szabad vizsgálódás és a logika nagyobb dicsőségére! Erre nézve mondja *Virchow*, hogy óvakodjunk azoktól, akik a tudományból dogmát akarnak csinálni, mert ugymond: kétféle dogmatizmus van, az egyik a vallási, a másik a tudományos s ez az utóbbi a rosszabb, mert a tudomány köntöskében követel saját nézeteinek csalódhatatlan érvényességet.

A mi jelszavunk az elfogulatlanság, vallási és tudományos téren egyaránt, és az olyan embereket becsüljük nagyra úgy az egyik, mint a másik irányban, a kik igazán pártatlanok, őszintén elfogulatlanok. (Folyt. köv.)

Tóth Márton nyugalmazott körjegyző f. hó 5-én Felsőfaluban 73 éves korában meghalt. Temetése a környékbeliek nagy részvételével 7-én volt.

Özv. *Rotheridész* Józsefné városunk legidősebb polgárnője, Bodon József ügyvéd feleségének édes anyja, f. hó 4-én 95 éves korában meghalt. Temetése vasárnap 5-ikén ment végbe nagy részvétel mellett.

Üdvözlések. Lapunk múlt számában megírtuk, hogy a vármegyei orvosok és gyógyszerészek szinte családias jellegű, de őszinte és meleg ünnepélyen rendeztek lelkes ovációt negyven éves orvosi működése állomás-helyén dr. *Lichtschein* Adolf tb. megyei főorvosnak. Az ünnepéről az országos lapok is tudomást szereztek, s így jutott el mindenfelé a híre annak, hogy az orvosi működés, az emberbaráti szeretet és önfeláldozó munka nálunk is közelismeréssel találkozik. Az ünnepelt orvost ez alkalomból az ország minden részéből valóságos elárvasztották a legmelegebb üdvözlésekkel és őszinte jókívánásokkal, melyek őt további működésében bizonyára csak buzdítani fogják s továbbra is erő és kitartás forrását fogják képezni!

Kinevezés. *Cseh* Istvánt, a helybeli kir. törvényszéki bírói kar derék és jeles tagját, ki a vizsgálóbírói teendőket hosszú időn át ritka lelkiismeretességgel és ügybuzgalommal látta el, s most is mint helyettes vizsgálóbíró működik, öfelsége a VII. ik. fizetési osztályba léptette elő. A jól megérdemelt előléptetés városunkban és a vidéken őszinte örömet kelt.

Jubiläum. *Jurkovich* Emil besztercebányai tankerületi főigazgató folyó hó 8-án töltötte be tanári működésének negyedszázadát, s ez alkalomból a tankerület ünnepélyt rendezett a jubiliás főigazgató tiszteletére. *Beniczky* Kálmán losonci főgimnáziumi igazgató üdvözölt a tankerület tanári küldöttsége élén. A roznói r. kath. és ág. ev. főgimnázium küldöttségével volt képviselve az ünnepélyen. A jubiléumt Sipeki *Balás* Lajos roznói püspök is megleghangú táviratban üdvözölte. — A helybeli egy. prot. főgimnázium tanári kara nevében *Loysch* Ödön igazgató intézett üdvözlő levelet a főigazgatóhoz.

Rozsnóiak küldöttsége. A roznói Kossuth-szobor bizottság tagjaiból egy nagyobb küldöttség tisztelettel folyó hó 6-án (hétfőn) Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek, hogy őt a szobor leleplezésének ünnepélyére meghívja. *Kossuth* ugyanis már előzőleg egy a szoborbizottsághoz intézett levelében kijelentette, hogy okvetlenül jelen lesz a leleplezésen. Kossuth hétfőn déli fél 1 órakor fogadta a küldöttséget, melyet *Pösch* Dezső dr., a szoborbizottság elnöke vezetett. A fogadtatás rendkívül szívélyes volt. Az elnök üdvözlő és meghívó szavai után Kossuth válaszában kijelentette, hogy a május 26-án megtartandó szoborleleplezésen meg fog jelenni. Majd barátságosan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival, mire a fogadtatás véget ért. A küldöttségben *Pösch* Dezső doktoron kívül résztvettek még *Terray* Gyula, *Komoróczy* Miklós, *Vályi* Nagy Pál, *Feyman* László, *Pösch* József dr., *Timkó* László, *Kiss* Károly, *Seffer* László stb. kikhez még *Markó* Miklós hírlapíró is csatlakozott. A szobor, melyet már szállítanak Rozsnóra, hír szerint nagyon szépen sikerült, s művészi kivitelével valódi díszre lesz a városnak. Az alapozási munkálatok serényen folynak, s azzal a kitűzött határidőre teljesen készen lesznek.

Kinevezés. Ifj. *Zachar* Gusztáv helybeli kir. adóhivatali díjas számgyakornok a beregszászi kir. adóhivatalhoz neveztetett ki számtisztte. A *Zachar* helyébe díjas gyakornokká *Pitta* Lipót fia: *Rezső* neveztetett ki.

Esküvő. *Kovács* József helybeli járásbírói szolgálja szép és kedves leányát *Irmát* f. hó 6-án vette nőül *Mikó* Pál pokorági tanító.

Hangverseny. *Rossi Rosina* a czernovitzai városi opera tagja városunkban folyó hó 12-én (ma) a Három Rózsa nagytermében tartja hangversenyét.

Alapítók gyűlése. A városunkban létesítendő fém- és zománcczáró gyár alapítói f. hó 10-én dr. *Kovács* László polgármester elnöklésével ülést tartottak, melyen elfogadták a szűkebbkörű bizottság által megszövegezett aláírási felhívást a részvényjegyzésre. — A kibocsátandó 200 koronás részvényeket jegyezni lehet az alapítóknál, továbbá a helybeli összes pénzintézeteknél. A jegyzéskor 10%, aug. 15-én 20%, október 15-én 20% fizetendő be, a többi 50% befizetésének módozatait az alakuló közgyűlés állapítja meg.

Felhívás iskolatársakhoz. *Balás* Lajos főgimnáziumi tanár felkéri osztálytársait, kik vele 1897-ben a rimaszombati egyesült prot. főgimnáziumban együtt érettségiztek, hogy megállapodásuk értelmében a 10 éves találkozó idejének megbeszélése végett címüket vele (Felsőlővő, Vasmegye) minél előbb tudassák.

Államtisztviselőink mozgalmá. Az állami tisztviselők országos egyesülete elhatározta, hogy a hátrányosan megváltozott életviszonyok miatt általánosan nyomasztó lakbér drágaságra való tekintettel az állami tisztviselők lakpénz illetményének méltányosabb megállapítása céljából mozgalmat indít és felterjesztést intéz a kormányhoz. — Hogy kérelmét konkrét adatokra alapított érvekkel megokolhassa, adatgyűjtés végett felkérte pénzügyigazgatóságunkat támogatásra. *Szombath* György pénzügyigazgatóságunk lelkes és tevékeny igazgató-helyettese kimutatásba foglalta a megye székhelyéről a különböző ágazatokhoz tartozó és az összes fizetési osztályba sorozott tisztviselők lakbér-adatait s még e héten beküldte további feldolgozás végett a megkereső egyesülethez. Különös tekintettel volt az egybeállításnál azon lakásokra, melyekre a bérlő tisztviselő lakpénze mellett ráfizetni kénytelen. A felkéréshez képest kizárólag a vármegye székhelyére szorítkozott. Ugyancsak pénzügyigazgatóságunk fogalmazói kara ujabban ismételve ülésezett a pénzügyigazgatóság fogalmazói személynél aránylag rossz előmeneteli viszonyainak fokozása, fizetési osztályainak olyatén megállapítása tárgyában, a mint az az egyenlő képesítéssel bíró, de más hivatali ágazatnál működő tisztviselő társainál megállapítva van. Teljes mérvben hozzájárult az ezen téren kezdő lépést megtevő beregszászi kartársak megállapodásához és a hozzájárulásokkal megszerkesztett memorandumot e héten egyhangulag meghozott határozat alapján a folyó év őszén, szeptember hónapban és ezélel Szegeden összeülő állami tisztviselői kongresszus tárgyalásáig az állami tisztviselő

országos egyesülete utján megküldi az országgyűlési képviselőház, a főrendiház elnökségének, a miniszterelnökségnek, a pénzügyminiszternek és saját hatáskörbeni pártolás végett a vármegye hat országgyűlési képviselőjének. — Mi részünkről teljes sikert kívánunk ügybuzgó tisztviselőinknek.

Majálisok. A helybeli polgári olvasóköri f. hó 20-ikán (pünkösd hétfőjén) a „Szécsényi-kertben“ 1 korona beléptidij mellett nyári mulatságot rendez, melyre felhívjuk a közönség figyelmét.

Nyustján az ág. hitv. evang. egyházközösség új orgona-alapja javára 1907. évi május hó 20-án (Pünkösd másodnapján) a központi vendéglő helyiségeiben táncmulatságot rendez, személyenként 1 korona, családijegy 4 korona beléptidij mellett. Kezdeté este 8 órakor.

Cainositás. Megkezdődött városunk külső képeinek csinósítása. A Széchy-utczában már készül a járda s az utcai átjárók lerakása is folyamatban van. A Kossuth-utczában és a Losonci-utczában gömbkákázokat ültettek. Ez az utczák külsőképét mindenestre csinosabbá fogja tenni, de annál botrányosabb a lakosság indolens részének az az eljárása, hogy több helyen az utczákra öntik ki az ételmaradékokat. Sokszor a járda mellett látható az egész napi étel. Erre felhívjuk a rendőrség figyelmét. Lépjön fel szigorúan. Néhány lakót büntessen meg alaposan, ezzel bizonyára jobb helyzetet fog teremteni. Az utczák seprésére és öntözésére is nagyobb gond fordítandó, mert az utczaseprők irtózatot port vernek fel.

Az első magyar szobrász emléke Rimaszombatan. A „Pesti Hírlap“-ban olvassuk a következőket: Tíz éve már, hogy egy gömörmezei műbarát felhívta a kormány figyelmét arra, hogy a magyar monumentális szobrászat uttörőjének: *Ferenczy Istvánnak* hagyatéka Rimaszombati városában 40 év óta hevert elzárva egy kerti fáskamrában. A Szépművészeti Múzeum igazgatósága hosszas tárgyalások után özv. *Jánosdeák* Andrástól, *Ferenczy* örökösétől 1903-ban megkapta ajándékba a most már kor- és műtörténeti ereklyeszámába menő szobrászati eszközöket, szobormintákat s más, Rómából, Canova műterméből származó apró műtárgyakat, *Ferenczynek* felig és egészen kész munkáit. Ezeknek az ereklyéknek egy egész szobát szentelnek a Szépművészeti Múzeumban, melyet ősszel nyitnak meg a nagyközönségnek. Ismeretes, hogy a nagy művész a rimaszombati régi temetőben jeltelen sírban nyugszik; sírján egy gyalogut vezet keresztül. Ilyen elhagyott állapotban látta a sírt 1903-ban a *Tompa* szobor leleplezésekor *Beöthy* Zsolt, *Négyessy* László, *Alexander* Bernát és más ott időző vendégek. *Beöthy* akkor rögtönzött beszédében méltatta az elhagyott sírnál *Ferenczy* érdemeit, mondván: „Adjon az Isten neked hálásabb utódokat!“ A magyar állam azután, midőn *Ferenczy* István nagybecsű hagyatékát átvette, kötelezte magát, hogy *Ferenczynek* Rimaszombati város főterén és a temetőben nagyobb szabású emléket állít. A négy év óta húzódo ügy most végre megoldást nyer, a mennyiben az emléket már megmintázta *Ströbl* tanár egyik kitűnő növendéke, *Vaszary* László, ki a napokban már hozzá is fog a szobor karrarai márványba véséséhez. A szobor *Ferenczyt* magyar ruhában ábrázolja, melyet 1824-ben Rómában viselt, nyakában van a VII. Pius pápától kapott aranyláncz és emlékérem, melyet mind haláláig talizmánként viselt. A művész fiatalkorában ábrázolja a szobor, amint jobb kezében a vésőt tartja. A szobrot a rimaszombati érszázados református templom külső falánál helyezik el, a város főterén. A szobor fölött lesz befalazva az a szárkofág, melyet *Sándy* Gyula műépítész tervezett, míg a szárkofág tetejére helyezik el *Ferenczy* Eurydice szobrárt, melyet maga a művész legjobb munkájának tartott. Ezt azonban — sajnos — 1847-ben a rimaszombati nagy tűzvészkor a tűzoltók annyira agyonöntözték, hogy több helyütt megrepesztett. A pompás fehér márványba faragott szobrot annak idején *Ferenczy* utolsó kívánása szerint szintén saját faragású, 12 mázsás vörösmárvány koporsójával együtt a rimaszombati temetőben temették el. A sírt az idén július végén felbontják. Az exhumálásra maga *Ströbl* tanár, a szobrászati mesteriskola vezetője is le fog utazni.

Építik a Három Rózsa-t. A hirdetési rovatban olvassuk a városi tanács „Árlejtési hirdetményét“, mely szerint a régi Rózsa vendéglő átépítésére zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet, melynek határidejét folyó évi június hó 3-ik napjának d. e. 11 órájában állapította meg. — Ime az ige testté lőn.

Hivatalos órák változása. A nagyközönség tájékoztatása érdekében közöljük, hogy a rimaszombati m. kir. adóhivatalnál a hivatalos órák f. hó 16-tól kezdődőleg f. évi október hó 1-ig reggeli 7 órától délután 1 óráig terjedő időben állapították meg, s ehhezképest a ki és befizetések reggeli 8 órától déli 12 óráig teljesíttetnek, s ugyanannyi ideig tartatnak nyitva a nevezett kir. adóhivatal iktató könyvei is a felek részére, s beadványok ezen idő alatt fogadtatnak el a felektől.

Bedölt tánczhelyiség. A szabadkai erdőben nagy költség árán — többek jelentékeny áldozata folytán felépült fedett nyári tánczhelyiség — mint halljuk — beomlott. A faalkotmány — mely annak idején elég sok gondnal létesítetett, bizonyára nem tudott ellentállani a nagy súlyllyal reánehézedő hőtömegnek, s így szakadhatott be a tető egy része.

Jégbarlang megnyitása. A dobsinai jégbarlang — mint ezt *Fejér* Endre, a telep áldozatkész és derék bérlője velünk közli — folyó hó 15-én nyílik meg és e naptól kezdve a barlang naponta délelőtt 10 órától délután 3 óráig villamos világítás mellett megtekinthető.

Verekedés. *Nagy* János 42 éves csoltói napszamos múlt héten kissé ittasan cserhántó társaihoz ment az erdőben, s őket nem éppen barátságos hangon szólította meg. *Giczei* János a megszólításra dühbe jött, nekiment *Nagynak* és ököllel úgy szembeütötte, hogy az látását elvesztette. Beszállították a kórházba.

Szerencsétlenség. Szároson folyó hó 3-án ifj. *Korpás* Ferencz 19 éves gazdasági munkás zeckát vágott, de a szalma apró volt s be kellett azt nyomni kezével a géphe. A henger a szerencsétlen ember 4 ujját eközben odakapta s a gépész nem lévén ott, nem tudták megállítani a gépet. A segély kiáltásokra odajövő gépész végre megállította a gépet, de *Korpásnak* már ekkor teljesen el volt vágva jobb alkarja, s így nyomorékká lett. Beszállították a kórházba.

Allami szőlészeti és borászati munkavezető. A miskolci m. kir. szőlészeti és borászati kerületi felügyelőség, — melyhez Gömör-Kishont vármegye is tartozik, — egy vinczellériskolát és ezenkívül a budafoki pinczemesteri tanfolyamot végzett s kellő gyakorlattal bíró egyént alkalmazott mozgó munkavezetőül oly célból, hogy a szőlőbirtokosok a szőlőművelési és borkezelési munkálatok vezetése végett igénybe vehessék. Azon birtokosoknak, kik a munkavezetőt igénybe venni akarják, a szőlészeti és borászati kerületi felügyelőhöz kell fordulniok. A munkavezető az illető szőlőbirtokostól naponként 2 kor. napibért és teljes ellátást kap s ezenkívül utiköltséget az illető szőlőbirtokos viseli.

Nyilvános köszönet és nyugtázás. A sajo-gömöri Mátyás király szoborra ujabban adakoztak: *Putnokról*: a kerületi főrabbiság szives gyűjtése 15 kor. 80 fillér. *Kármán* István nandrási ág. ev. lelkész szives gyűjtése: nandrási ág. ev. egyház gyűjtése 5 kor. 82 fillér. *Gömörkői* ág. ev. egyház gyűjtése 3 korona 55 fillér. *Rákosbányai* gyűjtés 6 kor. 5 fillér, összesen 15 kor. 42 fillér. *Nandrási* ág. ev. iskola gyűjtése 3 kor. 92 fillér. *Sajószárnya* község lelkes gyűjtése 18 kor. 40 fillér. *Kövíből*: *Pazar* Gusztáv ág. ev. tanító 1 korona. 4—6 osztályu tanulói 2 kor. 24 fillér. *Veinberger* H. 50 fillér. *Balászik* Mátyás 10 fillér. *Tomóczy* Gyula 50 fillér. *N. N.* 20 fillér, összesen 4 kor. 54 fillér. *Harkácsról*: *Kéri* József, dr. *Wieszt* Károly és dr. *Gaál* 1—1 korona. *Szabó* Béla 40 fillér. dr. *Papp* Géza és *Szokol* József 1—1 kor. *Somogyi* György 2 korona, összesen 7 kor. 40 fillér. *Putnokról*: *Liptay* Arnold tb. kanonok és esperes-plébános 10 kor. *Klenóczról*: *Mikulás* János ág. ev. tanító szives gyűjtése másodosztályu tanulói között 2 kor. 58 fillér. *Mikulás* János és *Mikulás* Etelka 1—1 korona, összesen 4 kor. 58 fillér. *Sajógömörön*: *K. Konez* Márton 2 kor. és *Simon* András 4 kor. *Holkó* Lajos ág. ev. tanító gyűjtése Felsőpokorágyon tanulói között 2 kor. 44 fillér. *Miskolczról*: *Szegheő* Rezső *Heőszalonta* 2 kor. *Albert* Ede 2 kor. *Egy* asztaltársaság (*Leffler* vendéglőben) 23 kor. 50 fillér. *Bajkór* Sándor 5 korona, összesen 34 kor. 50 fillér. *Berzékőkőről*: *Kovács* István ev. ref. tanító 1 kor. *Iskolai* tanulók 97 fillér, összesen 1 kor. 97 fillér. *Nagyreczéről*: az állami elemi iskola lelkes gyűjtése a tantestület 4 kor. 9 fillér. I. osztály 3 kor. 72 fillér. II. osztály 3 kor. 17 fillér. III. és IV. osztály 4 kor. 70 fillér. V. és VI. osztály 1 kor. 32 fillér, összesen 17 kor. *Mindezen* lelkes és hazafias szives adományokért e helyen is meleg és hálás köszönetet mondok a szoborbizottság nevében. Ezen adományok összege 141 kor. 97 fillér. Az ezelőtti fösszeg 1643 kor. 84 fillér. *Mostani* pénztár állása 1785 kor. 81 fill.

A gömörmezei múzeumnak ajándékozott tárgyak jegyzéke 1907. márczius hóban.

Tragor Ignác dr. *Vác* vára és képei a váci múzeum-egyesülettől.

Klein Samu: A törökök betörése *Dobsinára* 1584-ben és a „*Bulenia*“ külön lenyomat, a szerzőtől.

Bernát István dr. „*Szabadság, egyenlőség vagy a halál*“ a szerzőtől.

A műveltség könyvtárából: „*Az ember*“ diszkötet, *Lőrinczy* Judittól (*Ajnácskő*).

Tompa Mihály fényképe 1854-ből, *S. Szabó* József től (*Debreczen*).

8 drb. bélyegző a nagyveszverési és sajórédei körjegyzőségből, az alispáni hivataltól.

Dr. *Richter* Aladár tíz darab bctanikai műve a szerzőtől (*Kolozsvár*).

190 drb. nagyobbrészt természettudományi mű, *Richter* Aladár dr. től.

Dobsinai utalvány két ezüst forintra 1849-ből, 12 drb. *dobsinai* 10 krajczáros szükségpárpénz 1860-ból, öt forintos bankjegy 1848-ból, 2 drb. *Zsigmond*-féle ezüstpénz, egy darab *dobsinai* nyomtatvány *Klein* Samutól (*Dobsina*).

Agyag-butkos 1858-ból, *Czikora* Istvántól.

Rimaszombati szijgyártó czéh hirdető táblája, letétben *Czikora* Istvántól.

3 drb. husvétli festett tojás, *Stolcz*.

A szives adományozóknak hálás köszönetet mond a múzeum igazgatósága.

Eladó!

Losonci-utca 40. számú ház tartozékai-val együtt, továbbá nagy kerttel, mely átvisz a Thököly-utczára, külön-külön s együttesen is szabadkézből eladók. — Értekezhetni ugyanott alulirott tulajdonosnőnél:

Özv. Urbán Ferenczné sz. Löcherer Janka
Rimaszombat, Losonczy-utca 40. szám.

3-3

Árverési hirdetmény.

A rimaszombati takarékpénztárnál az ez évi április 15-ig nem rendezett zálogtárgyakra az árverés május hó 17-én délután 2 órakor fog megtartatni, melyre a venni szándékozók ezennel meghivatnak. Meghosszabbítás május 15-ig fogadtatik el, azontul csak kiváltással rendezhetők az előlegek.

Rimaszombat, 1907. évi május 1.

Rimaszombati Takarékpénztár.

Kiadó, esetleg eladó ház.

Kossuth Lajos-utca 9. számú földszintes, köböl épült, magános udvarral bíró ház, mely egy utcára nyíló bolthelyiséggel, 3 szoba, konyha, kamara, pincze stb. mellékhelyiségekkel bir, aug. hó 1-től bérebe vehető, esetleg örök áron eladó. Bérelni vagy venni szándékozók forduljanak a tulajdonos **ösv. Maléter Albert**néhez. 1-3

Valódi juh turó kapható:

Sturman Pál czégnél

Murány-Hosszurét u. p. Murányalja.

Finom valódi juh turó 100 klg.-ként 112 kor.

Pontos és gyors kiszolgálás
kis és nagy mennyiségben!

8-10

1.000.000 korona

nyerhető a XX. osztályosjegyre. Huzás május 23-25 én.

Nyolcad Hegyed Fél Egész korona
1:50 3 6 12

Kuchta Dániel Tiszolcz, bizományi eladása.

Kiadó lakás és boltok.

Az Andrási ut és Tompa tér sarkán első számú házban egy csinos, egészséges lakás három szobával és melléképítményekkel május hó 1-től, ugyanott két bolt, a mely fűszer- és tözsdének igen alkalmas, azonnal bérbeadó, de esetleg az egész ház is örökáron eladó, — úgy-szinte Kossuth-utca 41. számú ház szép udvarral és rendezett kerttel szintén azonnal eladó. Ertekezni lehet **Andrási fényképészzel.** 13-*

Árlejtségi hirdetés.

2101. T. sz. — Rimaszombat r. t. város árlejtségi hirdet a „Három Róssa” vendéglő és szálloda épület kijavítására és átalakítására. Az árlejtségi feltételek épített város iktató-kiadóhivatalában megtekinthetők. Előirányzati végösszeg 53269 kor. 72 fillér. A lepecsételt, írásbeli zárt ajánlatok folyó év június hó 3-ik napjának d. e. 11 órájáig nyújtandók be a polgármesteri hivatalhoz. Később érkező vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az ajánlatokhoz bányapénzüli a megajánlott összeg 5%-ának a városi pénztárba történt befizetését igazoló nyugta csatolandó.

Rimaszombat, 1907. május hó 10.

Városi tanács.

Eladó ház.

Rimaszombatban a **Sodoma-utca 7-ik számú kőből épült ház**, mely két külön bejárattal lakást képez, — az egyik két szoba, konyha, kamara, előszoba és pinche, a másik egy nagy tágas szoba, konyha, kamara és egy mellék épület, mely lakóhelyül, esetleg műhelyül is felhasználható — a hozzátartozó melléképítményekkel lakásváltozás miatt szabad kézből eladó. — Ertekezhetni lehet **Cseh István** városi közgyámmal.

Eladó ház.

Az ózdi vasgyár közelében — megyei ut mellett — egy kilencz szobás lakás, két üzletajtóval az utcára jutányos áron eladó. — Érdeklődni lehet **Sajóvárványon**, a tulajdonos: **Karácsonyi Jánosnál.** 4-5

Értesítés.

2-2

A Széchényi kerti „**Diana-fürdőbe**” f. hó 15-én egy fővárosi előkelő fürdőből

massirozó

érkezik, ki állandóan fog itt tartózkodni.

Kérjük a nagyérdemű közönség szíves pártfogását. Tisztelettel

Jellinek és Braun,
a „Diana-fürdő” bérlői.

Imakönyvek,

mese- és képeskönyvek, ifjúsági iratok, levélpapírok, emlékkönyvek, albumok, olajfestékek, aquarel-festékek stb., továbbá irodai berendezéseket, nyomtatványok és könyvkötői munkák elkészítését jutányos árban elvállalja:

Ifj. Rábely Miklós

könyv- és papirkereskedő

Rimaszombat.

Imakönyv.

A bérmlás szentsége a hitéletre képesít; a hit'et pedig az imádságból táplálkozik. mikor az ember lelkét Istenhez emeli fel. — Ennélfogva a jó

imakönyv

nagy segítség a jó imádsághoz és így legalkalmasabb ajándék a bérmlándók részére egy jó

imakönyv.

Igen nagy választékban és jutányosan kapható:

RÁBELY KÁROLY

könyvkötőnél Rimaszombat (Kossuth Lajos-u. 5.)

Értesítés.

Alólírott tisztelettel tudatom a n. érd. közönséggel, hogy a

várgedei gőzmalmomat

kereskedelmi őrlésre is berendeztem és valódi házi kenyérliszt, valamint valódi tiszta rozslisztet 25, 50 és 75 kilós ólomzáros zsákokban hoztam a legolcsóbb napi árak mellett forgalomba

Rendeléseket elfogadok közvetlenül gőzmalmomba Várgedén, Rimaszombat és vidéke részére pedig **KOHN ADOLF rimaszombati** fűszer- és csemege-kereskedőnél rendeztem be raktárt.

Tisztelettel **HOFFMANN R.**
gőzmalom-tulajdonos Várgedén.

Értesítés.

Tisztelettel hozom Rimaszombat város és a vidék n. é. közönségének, valamint az építőmester urak szíves tudomására, hogy a főváros elsőrangú

szobafestő és mázoló

mestereinél több éven át mint segéd foglalatostkodtam és az ott szerzett ismereteimmel szülővárosomba visszakerkeztem és tanult mesterségemet itthon önállóan fogom gyakorolni.

Kérem ennélfogva mindazokat, kiknek akár szobafestői, akár mázoló munkára szükségük van, ajándékozzanak meg bizalmukkal és vegyék igénybe szolgáltatásomat; biztosítva mindenkit munkám szolid és művészi kiviteléről, valamint mérsékelt áraitól.

Szíves pártfogását kéri a n. é. közönségnek

Rimaszombat, 1907. április hó 10.

SCHWARCZ JAKAB,
szobafestő- és mázoló-mester.

Lakásom: Kossuth Lajos-utca 11. szám.

Értesítés.

A putnoki hitelbank részvénytársaság a t. közönség tudomására hozza, hogy a pénztárában elhelyezett állandó jellegű betétek után

5, azaz öt százalék kamatot,

a változó betéteknél pedig

4¹/₂, azaz négy és fél százalék kamatot fizet.

A betét kamatadót az intézet mindenkor a sajátjából fizeti.

10-*

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

303. sz. — Alólírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszáknak 1907. évi 2547. számú végzése következtében **dr. Weinberger Rezső** ügyvéd által képviselt **Szabó István** javára ifj. **Bikky István** és **neje** ellen 600 korona s járuléka erejéig 1907. évi április hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1141 korona 64 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: butorok, bolti áruk stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíró 1907. évi V. 236. számú végzése folytán 600 korona tőkekövetelés, ennek 1907. évi márczius hó 15 ik napjától járó 6% os kamatai, ¹/₂% váltódíj és eddig összesen 85 korona 80 fillérben biroilag már megállapított költségek erejéig Rimaszombatban, adósok lakásán leendő eszközölésre **1907. évi május hó 16-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107 és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszombat, 1907. május 5.

Gasko, kir. bir. végrehajtó.

Gánócz gyógyfürdő

Szepesmegyében, a kassa—oderbergi vasut fővonalán, a popr d-felkai állomástól 30 percz alatt elérhető.

Posta, vasut és telefon helyben.

Fürdőidény május 15-től szeptember hó 15-ig!

Rendkívüli szénsav tartalmu, 24 fokú természetes hévvízzel, mely most újból lett vegyelemezve és a fürdőtelep ujonnan vízvezetékekkel ellátva. Férfi és női tükör-, kádfürdők, masszázsal és hideg gyógymód alkalmazással. Ajánlatos reuma, köszvény, isiás, ideges szivbajok, gyomor-hurut, emésztési bántalmaknál, vérszegénységnek, női bajoknál, sőt izomhü-déseknél, görvélyes bántalmaknál és angol kórnaál felülmulkoztatlan s egyedüli. **Szoba árak naponta 1 K 20 f-től feljebb.** Házilag kezelt kitunó, jó, izletes és olesó ellátás a la Caré és table d'hote. Elő- és utóidényben tetemes árengedmény. Állandó fürdő-orvos **dr. Schulhof Zsigmond** Budapestről e. a. t. Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve küld a fürdőigondnokság Gánócz, a Budapesti menetjegyi-iroda, valamint **WANIEK GYULA,** 2-5 fürdőtulajdonos, Kassa.

Hirdetmény.

1881. sz. — **Rimaszabadi** község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cz. ben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosítottak.

Es azzal a felhívással tétetik közzé:

1 szor, hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cz. 15. és 17. §§-ai alapján, ideértve e §§ oknak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5 és 6. §§-aiban és az 1891. XVI. t. cz. 15 § a a) pontiában foglalt kiegészítését is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 7 § a és az 1891. XVI. t. cz. 15 § b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t. cz. 22. § a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt vagyis **1907. november hó 14-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbitható záros határidő eltelte után indított törlési kereset, annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2 szor, hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. cz. 16 és 18 §§-ainak esetében — ideértve az utóbbi § nak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. § § aiban foglalt kiegészítéseit és a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis **1907. évi november hó 14-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő letelte után ellentmondásuk figyelembe vétetni nem fog;

3 szor, hogy mindazok, a kik a telekkönyvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, a kik 1 ső és 2 ik pontban körülírt esetekben kívül az 1892. XXIX. t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. cz. 16 § a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólamlásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis **1907. évi november hó 14-ik** napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbefjött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszeműleg harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvényi rendes utján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Kelt Rimaszombatban, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1907. évi április hó 24. én.

1-3 **Dr. Musotter,** kir. tszéki bíró.

Üzlethelyiség változtatás!

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy

könyvnyomdám,

mely eddig Pokorágyi-utca 1. sz. alatti házban volt elhelyezve, apr.

hó 25-től **Erzsébet-tér 9. sz.**

alatti házba (**Kasz'no-épület**) helyeztem el. — Ugyanitt van a

„GÖMÖR-KISHONT”

szerkesztősége és kiadóhivatala is.

Tisztelettel

Id. Rábely Miklós.